

POSTANOWIENIE

Dnia 12 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie **N. M.**,
oskarżonej z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 12 maja 2023 r.,
wniosku Sądu Okręgowego w Rybniku
zawartego w postanowieniu z dnia 23 lutego 2023 r., sygn. III K 93/22,
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**wniosek uwzględnić i sprawę oskarżonej N. M. przekazać do
rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Poznaniu.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 23 lutego 2023 r. Sąd Okręgowy w Rybniku wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie niniejszej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. W uzasadnieniu wniosku wskazano, że z twierdzeń oskarżonej N. M., potwierdzonych informacją udzieloną przez szpital wynika, że stan zdrowia oskarżonej i konieczność zorganizowania opieki dla nowonarodzonego oraz drugiego rocznego dziecka, wyklucza stawienie się przez nią w Sądzie Okręgowym w Rybniku, znacznie odległym od miejsca zamieszkania oskarżonej w m. D. (od 377 do 492 km w zależności od trasy dojazdu), jednak należy rozważyć uczestnictwo oskarżonej w czynnościach procesowych w sądzie znajdującym się najbliżej jej miejsca zamieszkania, tj. w Sądzie Okręgowym w Poznaniu Sąd

nadmienił również, że biorąc pod uwagę powyższe oraz okoliczność bezpośredniego przesłuchania jedynie dwóch świadków oskarżenia (jeden z nich już złożył wniosek o przesłuchanie w drodze wideokonferencji, co do drugiego także istnieje taka możliwość), a także deklarację oskarżonej dotyczącą chęci dobrowolnego poddania się karze, co w konsekwencji może wykluczyć konieczność przesłuchania ww. świadków, nie ma przeciwwskazań, aby postępowanie takie mogło być prowadzone przed Sądem Okręgowym w Poznaniu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Inicjatywa Sądu Okręgowego w Rybniku zasługiwała na uwzględnienie i sprawę należało przekazać do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

W jednolitym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że kryterium "dobra wymiaru sprawiedliwości", które stanowi podstawę do przekazania sprawy innemu sądowi w oparciu o przepis art. 37 k.p.k., należy wiązać również z tym, że w sprawie materializuje się ryzyko nierozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy bez zbędnej zwłoki na skutek wystąpienia trudności związanych ze stanem zdrowia oskarżonego (stwierdzonym opinią lekarską), który uniemożliwia mu stawiennictwo w sądzie właściwym miejscowo, a czyni realnym udział w postępowaniu w innym sądzie, bliższym miejsca jego zamieszkania (zob.m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 17 marca 2021 r., sygn. IV KO 8/21, SIP «Legalis» nr 2580293; z dnia 10 lutego 2021 r., sygn. III KO 5/21, SIP «Legalis» nr 2532385; z dnia 4 lutego 2021 r. sygn. IV KO 139/20, SIP «Legalis» nr 2532453, z dnia 16 maja 2018 r., sygn. V KO 30/18, SIP «Legalis» nr 1781836).

Z opisaną wyżej sytuacją mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie. Twierdzenia oskarżonej zawarte w pismach z dnia: 2 lutego 2023 r. (k. 402-404), 13 lutego 2023 r. (k. 407), 21 lutego 2023 r. (k. 414) i 22 lutego 2023 r. (k. 415-416), wskazujące początkowo, że znajduje się ona w zaawansowanej ciąży, a następnie, że trafiła do szpitala, gdzie będzie przebywać do czasu porodu, który ostatecznie opuściła w dniu 15 lutego 2023 r., jednak ze wskazaniem leżenia do czasu porodu z uwagi na ciążę zagrożoną, potwierdzone zostały informacją Ginekologiczno-Położniczego Szpitala Klinicznego w P. z dnia 20 lutego 2023 r. (k. 413, 426-428), z

której wynikało, że oskarżona przebywała w szpitalu w okresie od 10 do 15 lutego 2023 r. z powodu przedwczesnego porodu to przed ukończeniem 37 tygodnia ciąży, a ponadto, iż przewidywany termin porodu przypadał na dzień 7 kwietnia 2023 r. oraz przedłożoną przez oskarżoną kartą przebiegu ciąży (dokumentacja medyczna oskarżonej w aktach sprawy: skorygowany termin porodu określony 7 kwietnia 2023 r., spodziewany termin 23 kwietnia 2023 r. k. 403, 416 akt). Nie nasuwają one żadnych wątpliwości co do takiego stanu zdrowia oskarżonej, który uniemożliwia jej obecnie stawiennictwo w sądzie właściwym miejscowo, a czyni realnym udział w postępowaniu w innym sądzie, bliższym miejsca jej zamieszkania. Bez wątpienia okoliczność ta będzie się utrzymywała także po rozwiązaniu i urodzeniu dziecka, po okresie połogu, kiedy to oskarżona będzie sprawowała opiekę nad nowonarodzonym dzieckiem oraz drugim małoletnim (rocznym) dzieckiem. Jak trafnie wskazał Sąd Okręgowy w Rybniku, tak stan zdrowia oskarżonej, jak i konieczność zorganizowania opieki dla nowonarodzonego oraz drugiego dziecka, znacznie utrudnia samodzielne stawienie się przez nią w sądzie właściwym miejscowo, odległym od miejsca zamieszkania oskarżonej. Tym bardziej w sytuacji, gdy oskarżona nie posiada samochodu i zmuszona jest korzystać z transportu publicznego.

Wobec powyższego, celem usprawnienia procedowania, za słuszny należało uznać postulat sądu właściwego miejscowo i sprawę przekazać innemu sądowi równorzędnemu na podstawie przepisu art. 37 k.p.k. Z uwagi na stan zdrowia oskarżonej oraz konieczność zorganizowania opieki nad dziećmi na czas trwania czynności procesowych warunkiem rozpoczęcia procesu i jego zakończenia w rozsądnym terminie jest przekazanie sprawy do rozpoznania temu sądowi równorzędnemu, który z uwagi na swoje usytuowanie (możliwość dojeżdżania oskarżonej na rozprawy przy jej zobowiązaniach rodzinnych) stwarza realną możliwość przeprowadzenia postępowania z aktu oskarżenia wniesionego przeciwko oskarżonej. Nadmienić należy, że wprowadzie *de lege lata* obecność oskarżonej na rozprawie nie jest już - jak to było dawniej - obligatoryjna (art. 374 § 1 zd. pierwsze k.p.k.), to jednak w interesie wymiaru sprawiedliwości leży stworzenie takich warunków organizacyjno-technicznych, by uprawnienie podsądne do aktywnego uczestnictwa w postępowaniu i realizowania prawa do

obrony (przez udział w rozprawie sądowej) miało charakter rzeczywisty, a nie iluzoryczny. Do wystąpienia ryzyka tego typu niepożądanych deformacji prawa do obrony (w tej warstwie, w której prawo to może być przez oskarżoną realizowane przez aktywne uczestnictwo w rozprawie sądowej) mogłoby dojść, zważywszy na kłopoty z dotarciem przez oskarżoną do sądu właściwego miejscowo wynikające z (potwierdzonego w dokumentach medycznych) stanu zdrowia oskarżonej oraz konieczności zorganizowania opieki dla dzieci, utrudniających jej podróżowanie komunikacją miejską na dłuższe odległości. Uwzględniając z tych powodów inicjatywę sądu miejscowo właściwego sprawę oskarżonej N. M. przekazano do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Poznaniu.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie.

AG